

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»**

Затверджую
Начальник ВСП ФКМТ НУ «ОМА»
Анатолій ОПАРІН
«24» серпня 2026 року

ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ

викладача Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж морського транспорту Національного університету «Одеська морська академія»

1 Загальні положення

1.1 Функціональні обов'язки викладача Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж морського транспорту Національного університету «Одеська морська академія» розроблені відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про фахову передвищу освіту»;
- Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «ФКМТ НУ «ОМА»;
- Кодексу законів про працю України;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2021 № 686 «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти»;
- Положення про ВСП «ФКМТ НУ «ОМА» та Правил внутрішнього розпорядку НУ «ОМА», які затверджуються загальними зборами трудового колективу закладу освіти;
- Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 09 вересня 2022 року №805 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України 13.03.2026 № 445), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31 березня 2026 року за № 428/45822.

1.2 Викладач належить до категорії педагогічного складу коледжу.

Викладач Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж морського транспорту Національного університету «Одеська морська академія» (далі – ВСП «ФКМТ НУ «ОМА»)) приймається на роботу і звільняється наказом начальника коледжу за поданням заступника начальника коледжу з навчальної роботи, на підставі КЗпП України, на умовах трудового договору, контракту з осіб, які мають вищу освіту, фахову передвищу освіту за відповідним фахом, бажано – досвід роботи на виробництві (для викладачів спеціальних дисциплін).

1.3 Викладач підпорядковується безпосередньо заступнику начальника коледжу з навчальної роботи, завідувачу відділенням, голові циклової комісії.

1.4 Викладач у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, постановами Верховної Ради України, указами та розпорядженнями Президента України, постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України, розпорядчими та нормативними документами Міністерства освіти і науки України, Положенням про коледж, колективним договором, правилами внутрішнього трудового розпорядку НУ «ОМА», наказами та розпорядженнями ректора Університету, наказами та розпорядженнями начальника ВСП «ФКМТ НУ «ОМА» та цією інструкцією.

1.5 Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері фахової передвищої освіти, що проводиться у закладі фахової передвищої освіти через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Викладач забезпечує дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі та проводить навчальну, методичну, інноваційну, організаційну діяльність, пов'язану з наданням освітніх послуг.

1.6 Викладач має бути компетентним у питаннях:

- пріоритетних напрямів розвитку освітньої галузі України;
- концепції виховної діяльності освітніх закладів України;
- законів України та інших нормативно-правових актів, які регламентують освітню діяльність;

- змісту матеріалу програм навчальних дисциплін (предметів), які викладає;
- методики проведення навчальних занять та організації освітнього процесу;
- культури праці та службової етики, педагогічного такту, сучасних педагогічних технологій навчання, реалізації компетентнісного підходу, розвиваючого навчання;
- роботи з текстовими редакторами, електронними таблицями, електронною поштою, мультимедійним обладнанням;
- правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного та протипожежного захисту.

1.7 Викладач здійснює безпосереднє планування, організацію, навчання та контроль за засвоєнням освітніх компонентів (навчальних дисциплін, програм практик) здобувачами освіти, які передбачаються його річним педагогічним навантаженням.

1.8 Викладач здійснює формування навчально-методичного забезпечення та матеріальної бази освітніх компонентів (навчальних дисциплін, програм практик).

1.9 Робота викладача планується відповідно до річного педагогічного навантаження, яке встановлюється начальником коледжу за погодженням з профспілкою закладу освіти.

1.10 Робочий час викладача визначається обсягом їхньої навчальної, методичної, інноваційної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором. Робочий час педагогічних працівників становить не більше 36 годин на тиждень (скорочена тривалість робочого часу).

Навчальне навантаження на одну ставку викладацького складу закладу фахової передвищої освіти становить 720 годин на навчальний рік.

1.11 Обсяг методичної, організаційної та навчальної роботи, виражений у годинах, становить не більше 1548 годин, на одну ставку викладача на навчальний рік.

1.12 У разі необхідності внесення змін до даних трудових функцій начальник коледжу розробляє нові трудові функції та погоджує їх в установленому порядку.

Трудові функції діють до заміни новими, а їх оригінал зберігається у відділі кадрів. Копії: 1 примірник – у навчальному відділі, 2-й примірник – у викладача.

1.13 Працівник, який приймається на посаду викладача, до початку роботи повинен бути ознайомлений із трудовими функціями під особистий підпис.

1.14 Трудові функції викладача поширюється і на викладачів, що працюють у коледжі за сумісництвом.

2 Завдання та обов'язки викладача

2.1 Завдання викладача:

– провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами освіти за обраними ними спеціальностями;

– виховання у здобувачів освіти патріотизму, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, академічної доброчесності, формування правової та екологічної культури, моральних цінностей, здорового способу життя, здатності критично мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах.

2.2 Викладач зобов'язаний:

- постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність, забезпечувати безперервний професійний розвиток;

- виконувати освітньо-професійну програму для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання;

- сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;

- дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти в освітньому процесі та дослідницькій діяльності;

- дотримуватися педагогічної етики;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

- виховувати у здобувачів фахової передвищої освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

- формувати у здобувачів фахової передвищої освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладу освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

- розвивати в осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, самостійність, ініціативу, творчі здібності;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу фахової передвищої освіти, виконувати свої посадові обов'язки відповідно до умов трудового договору та цих трудових функцій;
- у відповідності до Положення про атестацію педагогічних працівників, один раз на п'ять років підвищувати кваліфікацію з кожної дисципліни, яку викладає (не менш ніж 150 годин), та атестуватися за наслідками своєї роботи з усіх напрямів діяльності;
- сприяти збереженню майна коледжу;
- брати участь у засіданнях педагогічної та методичної рад, циклових комісій, семінарах, конференціях, школи педагогічної майстерності тощо.
- виконувати обов'язки завідувача кабінетом (за згодою) згідно наказу начальника коледжу на навчальний рік.
- нести відповідальність за збереження матеріальних цінностей навчального кабінету, лабораторії;
- виконувати обов'язки класного керівника групи згідно наказу начальника коледжу (за згодою), виховні заходи в групі згідно річного плану виховної роботи коледжу, соціальний захист здобувачів освіти, тримати зв'язок із батьками тощо.
- проводити профорієнтаційну роботу щодо залучення вступників на навчання в коледж;
- звітувати перед цикловою комісією, навчальною частиною про виконання навчальних планів та програм (успішність з навчальної дисципліни (предмета) яку викладає, за підсумками семестрів та навчального року), про виконання індивідуального плану роботи викладача.

2.3 Викладач забезпечує:

- високий рівень викладання навчальної дисципліни за фахом, який відповідає державному стандарту освіти з метою забезпечення якісної підготовки фахового молодшого бакалавра;
- ґрунтовне засвоєння курсантами (студентами) знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни для досягнення здобувачами освіти передбачених нею результатів навчання;
- виконання навчальних планів та програм навчальних дисциплін і практик, інших матеріалів, які забезпечують якість підготовки здобувачів освіти;
- навчально-методичне супроводження дисципліни та матеріально-технічну базу для ефективного проведення кожного заняття;
- достатній науковий та методичний рівень викладання програмного матеріалу, використовуючи сучасні педагогічні та виробничі технології;
- проведення всіх видів навчальних занять, а також усне й письмове спілкування в коледжі зі здобувачами освіти та співробітниками коледжу виключно українською мовою відповідно до чинного законодавства України;
- час початку і кінця заняття згідно з розкладом проведення занять; не допускаючи запізнення на заняття, присутність курсантів (студентів) на заняттях (не дозволяється відпускати здобувачів освіти з занять);
- організацію та проведення занять з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до чинного законодавства (освітнє середовище Google Workspace), якщо освітній процес у коледжі організований у дистанційному форматі, заняття проводяться виключно у режимі відеоконференцій. (Google Meet, ZOOM);
- ведення в журналі обліку роботи академічної групи обліку відпрацьованих навчальних занять, успішності та відвідування здобувачами освіти занять, у відповідності з правилами користування журналом;
- проведення консультацій, додаткових занять (у разі необхідності) відповідно графіка;
- організацію та контроль самостійної роботи здобувачів освіти, використовуючи найбільш ефективні форми, методи і засоби навчання, нові освітні технології, в т.ч. інформаційні;
- належні умови для виявлення рівня освітньої та професійної підготовки здобувачів освіти;
- дотримання здобувачами освіти правил внутрішнього розпорядку, поведінки на заняттях і в позааудиторний час (викладач не може залишити будь-яке порушення без уваги), про всі порушення дисципліни викладач повідомляє класного керівника групи, завідувача відділення, заступника начальника коледжу з виховної та навчальної роботи;
- проведення контролю якості результатів навчання, дотримуючись встановлених критеріїв оцінювання сформованих компетентностей здобувачів освіти (поточний, тематичний, підсумковий контроль);
- проведення інструктажу з безпеки життєдіяльності в лабораторії (кабінеті) перед початком циклу занять із реєстрацією в журналі інструктажу з безпеки життєдіяльності та кожною практичною і лабораторною роботою, згідно розроблених і затверджених інструкцій для кожної навчальної лабораторії (кабінету) коледжу, з охорони праці перед початком трудового або професійного навчання в кабінеті, майстерні, лабораторії коледжу, проходженням практик;
- безпечний стан робочих місць, обладнання, пристроїв, інструментів, спортивного інвентарю; створення здорових і безпечних умов навчально-виробничого процесу, дотримання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

3 охорони праці:

- утримувати своє робоче обладнання та прилади у справному стані, забезпечувати його безпечну експлуатацію;

- про несправне обладнання негайно повідомляти керівництву коледжу;

- піклуватися про особисту безпеку і здоров'я, про безпеку і здоров'я здобувачів освіти в процесі навчання, виконання лабораторних або практичних занять або у час знаходження на території коледжу;

- здійснювати постійний контроль за станом робочого місця;

- терміново повідомляти керівництво та відділ охорони праці коледжу про кожний нещасний випадок, що трапився з курсантом (студентом) чи співробітником, організовувати при потребі надання потерпілому першої долікарської допомоги, брати участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що привели до нещасного випадку;

- вміти користуватися засобами індивідуального та пожежного захисту.

3 цивільного захисту:

- дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;

- дотримуватися заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушення виробничої і технологічної дисципліни, вимог екологічної і техногенної безпеки, що можуть привести до надзвичайної ситуації;

- вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій та дії у разі їх виникнення, правила користування засобами захисту, надавати медичну допомогу постраждалим;

- у разі виникнення надзвичайної ситуації, до прибуття аварійно-рятувальних підрозділів, вживати заходи для рятування людей і майна;

- дотримуватися протиепідемічного, протіепізоотичного та протіепіфіотичного режимів, режимів радіаційного захисту і охорони навколишнього середовища.

2.4 Вимоги щодо підготовки і проведення контрольних заходів (екзаменів, заліків):

- до проведення контрольних заходів забезпечити якісне навчання курсантів (студентів) і повне виконання вимог програми навчальної дисципліни;

- за місяць до проведення контрольних заходів ознайомити здобувачів освіти із змістом питань та надати необхідний перелік літератури для підготовки;

- забезпечити необхідну кількість консультацій, але не менше однієї для навчальної дисципліни, що виноситься на семестровий контроль;

- довести курсантам (студентам) про час і місце проведення консультацій та екзамену, згідно з розкладом, затвердженим начальником коледжу;

- оцінювання знань курсантів (студентів) проводити лише згідно з критеріями оцінювання знань з навчальної дисципліни, затверджених цикловою комісією.

2.5 Викладач створює та працює над вдосконаленням комплексу навчально-методичного забезпечення з дисципліни (предмета), який викладає та забезпечує виконання навчальних планів та програм.

Складові комплексу:

- витяг з навчального плану;

- типова програма з дисципліни (за необхідністю);

- програма навчальної дисципліни;

- програми всіх видів практик, що передбачені навчальним планом (за необхідністю);

- навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання;

- конспекти (тези) лекцій;

- інструкційно-методичні матеріали до семінарських, практичних, лабораторних занять та самостійної роботи здобувачів освіти;

- завдання на курсові (дипломні) роботи (проекти);

- контрольні завдання (тести) до семінарських, практичних і лабораторних занять;

- питання до екзаменаційних білетів, заліків;

- методичні вказівки, рекомендації, розробки викладача.

2.6 Викладач з метою удосконалення методики викладання дисципліни (предмета):

- працює над реалізацією загальної науково-методичної проблеми Коледжу;

- вивчає передовий педагогічний досвід;

- працює з періодичною педагогічною пресою;

- створює власні методики, підручники, посібники, в тому числі в електронному варіанті;

- відвідує та проводить відкриті заняття.

2.7 Викладачу заборонено:

- запроваджувати непередбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни додаткові контрольні заходи;

- порушувати розклад та графіки проведення навчальних занять, консультацій, екзаменів;

- порушувати правила ведення журналів навчальних занять та звітності за навчальну, виховну і методичну роботу, що визначена відповідними формами звітності;

- відволікатись від проведення навчальних занять та контрольних заходів, передбачених розкладом;

- знаходитись на робочому місці в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння; палити на території навчального закладу;

- вимагати від здобувачів освіти додаткової особистої матеріальної винагороди за навчально-виховну роботу.

Дії викладача під час сигналу «Повітряна тривога»

Під час оголошення сигналу «Повітряна тривога»

1.1 Почувши сигнал «Повітряна тривога» або отримавши відповідне повідомлення, викладач **негайно припиняє заняття**.

1.2 Викладач **організовано повідомляє здобувачів освіти** про необхідність терміново пройти до найближчого укриття відповідно до затвердженого маршруту.

1.3 Викладач забезпечує **спокій, дисципліну та недопущення паніки** серед здобувачів освіти.

1.4 Забороняється залишати здобувачів освіти без нагляду під час переміщення до укриття.

1.5 Викладач перевіряє, щоб усі присутні на занятті здобувачі освіти залишили приміщення та прямували до укриття.

1.6 У разі потреби викладач надає допомогу особам з інвалідністю або тим, хто потребує сторонньої підтримки.

Дії викладача в укритті

2.1 Після прибуття в укриття викладач організовує розміщення здобувачів освіти згідно з вимогами безпеки.

2.2 Викладач продовжує контролювати поведінку здобувачів освіти, підтримує порядок і спокій.

2.3 Забороняється самовільно залишати укриття до офіційного сигналу «Відбій повітряної тривоги».

Дії викладача після сигналу «Відбій повітряної тривоги»

3.1 Після оголошення сигналу «Відбій повітряної тривоги» викладач організовано супроводжує здобувачів освіти до навчальних приміщень або діє згідно з вказівками адміністрації закладу.

3.2 Освітній процес продовжується відповідно до розкладу або з урахуванням розпоряджень керівництва закладу освіти.

3 Права викладача

3.1 Викладач має право на:

- академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну та науково-педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітньо-професійній програмі;
- педагогічну ініціативу щодо покращення діяльності коледжу;
- розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методики компетентнісного навчання;
- користування бібліотекою, навчальною, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою закладу освіти у порядку, встановленому закладом фахової передвищої освіти відповідно до законодавства;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та дослідницькій діяльності;
- відзначення успіхів у професійній діяльності;
- справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;
- захист професійної честі та гідності;
- підвищення кваліфікації та стажування, вільний вибір форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, навчання в аспірантурі, докторантурі, участь у районних, міських, обласних семінарах, конференціях (Результати підвищення кваліфікації враховуються: - під час проведення атестації педагогічних працівників; - під час призначення на посаду чи укладення трудового договору);
- участь у громадському самоврядуванні згідно з Положенням ВСП ФКМТ НУ «ОМА»;
- індивідуальну освітню (дослідницьку, творчу, мистецьку та іншу) діяльність за межами закладу фахової передвищої освіти;
- безпечні та належні умови праці, побуту, відпочинку;
- дистанційну роботу за умови отримання попереднього дозволу начальника коледжу.
- пільги, встановленими чинним законодавством України;
- захист від посягань на правові, соціальні, професійні гарантії відповідно до діючих актів законодавства України, нормативних актів Міністерства освіти, Положення ВСП ФКМТ НУ «ОМА»;
- роботу за сумісництвом, а також за умов погодинної оплати у своєму чи в інших навчальних закладах, займатися підприємницькою діяльністю відповідно до умов, визначених законодавством;

- одержання додаткової, крім встановленої єдиної сітки, оплати праці за роботу, виконану в закладі освіти.
- соціальне та пенсійне забезпечення в установленому законодавством порядку;
- інші права, передбачені законодавством, колективним договором, трудовим договором та/або установчими документами закладу фахової передвищої освіти.

4 Перелік основних видів навчальної, організаційної та методичної роботи викладачів

- 4.1 Робота в циклових комісіях, навчально-методичних комісіях системи освіти та обласних методичних об'єднаннях викладачів.
- 4.2 Участь у роботі Педагогічних (методичних) рад, наукових, теоретичних і практичних семінарах закладу освіти, системи освіти.
- 4.3 Робота з видання навчально-методичних посібників.
- 4.4 Участь у виховній роботі в курсантському колективі.
- 4.5 Керівництво гуртком, проблемною (пошуковою) групою курсантів (студентів).
- 4.6 Участь в організації і проведенні позанавчальних, культурних і спортивних заходів, виставок творчих робіт.
- 4.7 Написання методичних матеріалів до лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять, курсових робіт, практик і самостійної роботи курсантів (студентів).
- 4.8 Розробка навчальних (робочих) планів, програм; комп'ютерного програмного забезпечення навчальних дисциплін.
- 4.9 Складання завдань для проведення тестового контролю, екзаменаційних білетів тощо.
- 4.10 Вивчення та впровадження передового педагогічного (виробничого) досвіду.

5 Відповідальність

Викладач несе відповідальність за:

- неналежне виконання наказів начальника коледжу, рішень педагогічної ради, зборів (конференцій) трудового колективу, інших нормативних документів коледжу;
- неякісність реалізації завдань та обов'язків, викладених у розділі 2 цих трудових функцій;
- недостовірність даних, які надаються керівництву коледжу, та органам державної влади;
- нанесення матеріальної шкоди коледжу;
- несвоєчасне надання інформації коледжу стосовно: виникнення подій техногенного характеру; нещасних випадків; масових захворювань; скоєння співробітниками або студентами злочинів; скарг громадян на організацію освітнього процесу тощо;
- несумлінне та несвоєчасне виконання покладених на нього завдань, визначених Положенням про Коледж та цими функціями;
- недотримання правил внутрішнього розпорядку, охорони праці та пожежної безпеки;
- неефективне використання робочого часу;
- порушення режиму конфіденційності в роботі з інформацією обмеженого користування;
- розголошення конфіденційної інформації;

За невиконання або неналежне виконання викладачем трудових функцій, зловживання службовим становищем або перевищення службових повноважень викладача може бути притягнуто до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної відповідальності.

У відповідності з колективним договором НУ «ОМА» за невиконання або неналежне виконання трудових функцій викладач може бути позбавлений доплат та інших заохочувальних виплат, передбачених колективним договором та контрактом, взагалі або на певний період.

6 Взаємовідносини (зв'язки) за посадою

Викладач співпрацює з головою та викладачами циклової комісії, завідувачами відділеннями, методичною та педагогічною радами з питань організації освітнього процесу та забезпечення виконання своїх обов'язків в ВСП «ФКМТ НУ «ОМА».

Заступник начальника коледжу з навчальної роботи

Едуард МАЛАЙ